

**Kroniek nr 38: van “Innemend Italië” op 774 ex.
Mijmeringen, bedenkingen, mededelingen, schrijfsels...**

VIETATO FOTOGRAFARE

In enkele van de vorige Kronieken had ik het over de problemen die al dan niet kunnen optreden bij het nemen van foto's in Italië. In Loreto (Kroniek 24) botste ik op een categorieke *njet!* van enkele vrouwelijke geestelijken. Anderzijds ging een jonge studente in Bevagna (Kroniek 30) heel begripvol een sigaret roken op mijn vraag of die prachtige mozaïeken in de thermen digitaal naar België mochten worden meegenomen. Uiteraard zijn er nogal wat plaatsen waar het fotoapparaat des duivels is. Kapucijnen, mummies en flitslampjes bij voorbeeld... nooit een geslaagde driehoeksverhouding geweest.

Om Savoca te bereiken moet je vanaf het badplaatsje Santa Teresa di Riva enkele kilometers het binnenland inrijden. We bevinden ons hier aan de oostelijke kust van Sicilië tussen Messina en Taormina. De weg klimt gestaag en over een afstand van een goede drie kilometer bevindt men zich reeds 300 meter boven zeeniveau. We gaan er op zoek naar enkele mummies.

SICILIAANSE MUMMIES

Daarvoor richten we ons naar de *Catacombe dei Cappuccini* aan het gelijknamige klooster. In een kleine ruimte van amper 14 op 4 meter bevinden zich de lichamen van enkele tientallen notabelen die in de loop van de 18de eeuw in het dorp stierven. Oorspronkelijk lagen ze begraven in de crypte van de Chiesa Madre. Vooraf werden ze echter gebalsemd, een behandeling die een tweetal maanden in beslag nam. Later kwamen de lichamen hier terecht. Hoewel het gaat om een klooster van de Kapucijnen wordt de bewaking toevertrouwd aan zusters. En u kent ondertussen het verhaal. De geestelijke dame volgde ons op elke stap die we tussen de geëxposeerde lichamen plaatsten. De persoonlijke escorte kan ook het gevolg zijn geweest van de vandalenstreek op het einde van vorige eeuw. Toen drong een geestesgestoorde de ruimte binnen en bekladde de lijken met verf.

foto Wikipedia

Enmaal opnieuw in de gezonde buitenlucht valt ons de eigenaardige Sint-Nikolaaskerk op. Met de kantelen in zwaluwstaartmotief doet ze ons eerder aan een klein kasteeltje denken. Eigenaardig om dit op een Siciliaanse kerk aan te treffen. In noord-Italië vormt dit het symbool van de Ghibellijnen die het wereldlijk gezag van de paus aanvochten.

Voor de kerk werden enkele beelden gedraaid voor de film *The Godfather*. Zelfs *Bar Vitelli* herinnert nog aan de aanwezigheid van regisseur Francis Ford Coppola. Hij mocht zijn filmmateriaal blijkbaar wel bovenhalen. Vanaf het tuinterras van het café genieten we van een prachtig uitzicht, samen met het silhouet van de cineast.

KAPUCIJNEN en MUMMIES

Wat hebben Kapucijnen trouwens met mummies? Ongetwijfeld zal het merendeel van de lezers weet hebben van de enorme verzameling opgezette lijken in de crypte onder de abdij en het kerkhof iets buiten het centrum van Palermo. Zo'n 8000 afgestorvenen genieten er van hun laatste rustplaats. Of dat in alle rust en stilte gebeurt durf ik te betwijfelen want tot op vandaag blijft de ruimte een lugubere, maar aantrekkelijke toeristische attractie. Je mag er niet fotograferen, noch roken. Dat laatste hebben we dan ook niet gedaan. Dat deed de bewakermonnik wel. Buiten.

Foto Jan Vanroose

Veel minder bekend is dat je op Sicilië nog een dergelijke verzameling kunt bezoeken al valt die wat grootte betreft meer te vergelijken met de crypte in Savoca. In Burgio (provincie Agrigento) bevindt zich een kerk van de Kapucijnen. En u raadt het al, ook hier is er een *Museo delle Mummie*. De crypte bevat 49 mummies van kloosterlingen en werd recentelijk omgebouwd tot een heus museum. Weliswaar met geldelijke steun van de Europese Unie. Of de meer dan 2 miljoen euro subsidie integraal aan deze kleine ruimte werd besteed is mij niet bekend. We zullen er wijselijk ook geen vraag naar stellen.

GEEN SICILIAANS MONOPOLIE

Bovenstaande voorbeelden zouden ons op de verkeerde gedachte kunnen brengen dat alleen de Siciliaanse Kapucijnen er een macabere hobby op na houden. Niet zo. Hun geestverwanten in Rome kennen er ook iets van. In de Via Veneto te Rome, onder de Santa Maria della Concezione, vinden we een vijftal nissen waarin de geestelijken hun creativiteit konden botvieren. Als we dit werkwoord in dit verband mogen gebruiken.

Toen ze in de 17de eeuw hun klooster op de Quirinale moesten inruilen voor dit nieuwe optrekje namen ze hun overleden broeders mee. De beenderen werden netjes gesorteerd en geordend. Soort bij soort flankeren ze nu enkele gemummificeerde kloosterlingen. Of fungeren ze als kandelaar. Het lijkt wel Lego-avant-la-lettre. Fotograferen mag niet en wie al te luid zijn of haar appreciatie laat blijken wordt met een sissend “rispetto!” tot de orde geroepen. Respect?

Om het hoofdstukje Kapucijnen af te sluiten neem ik u nog even mee naar Ferentillo in de provincie Terni (Umbria). Hier gingen we indertijd op zoek naar de crypte onder de Santo Stefano.

Gemakkelijk gevonden, maar het was net etenstijd. Of siësta. In elk geval stonden we voor een gesloten poortje.

AFGRIJSELIJKE KRETEN

Met al deze mummies zou ik bijna de rode draad vergeten. We zijn namelijk op zoek naar plaatsen waar fotograferen niet sterk gewaardeerd wordt. We hervatten onze reis in Bologna. Hoewel we de stad reeds vroeger hadden bezocht, stapten we in 2012 voor het eerst in de Santa Maria della Vita. Deze kerk ligt nogal onopvallend in de drukke en gezellige Via Clavature die uitgaat op de Piazza Maggiore. Ze ligt dus ietwat verloren tussen de zovele topmonumenten in centraal Bologna.

De kerk zelf is niet heel bijzonder, maar rechts van het altaar bevindt zich een merkwaardige beeldengroep. Zes losse figuren, levensgroot, scharen zich rond het lichaam van Christus zoals hij net van het kruis is afgehaald. Het stelt de bewening van Christus voor. Centraal staat de apostel Johannes, die ingetogen, mijmerend naar zijn dode meester kijkt. Vier vrouwen staan twee aan twee naast hem. In tegenstelling tot de apostel laten ze hun emoties de vrije loop. Bijna hysterisch geven ze uiting aan hun verdriet. Je hoort hen als het ware schreeuwen en krijsen.

Aangezien deze beelden zich op amper één meter van de toeschouwer bevinden, vormen ze een gemakkelijke prooi om gedetailleerd op beeld te zetten. Ware het niet dat ik helemaal geen rekening gehouden had met een rijtje stoelen die tegen de muur achter mij waren opgesteld. Met daarop enkele dames van een of andere religieuze congregatie. Mijn hand was amper op weg naar mijn fototoestel of ik werd dwingend

gewezen op het fatale bordje: “Vietato Fotografare”. Ik hoorde hen duidelijk schreeuwen en krijzen.

In 2017 was ik opnieuw in Bologna. Ik waagde een tweede poging om die prachtige beelden digitaal vast te leggen. De figuren stonden nog steeds mooi opgesteld, de stoelen stonden er ook nog, maar de dames waren blijkbaar aan een koffie toe. Een priester-koster was tussen de beelden met een of ander bezig. “Of ik wat foto’s mocht nemen?” Geen enkel probleem, hij zou wel even aan de kant gaan. “Uit Brugge? Prachtige stad!”

***Behalve anders aangeduid zijn alle foto’s eigen materiaal**

Marc Vandenbon
Auteur van “Innemend Italië”
marc.vandenbon@telenet.be
www.innemenditalie.be

Avondvullende voordrachten:

- Rome, andere paden
- Innemend Italië

Info op aanvraag

